

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Balogh Gábor ügyvéd; levelezési cím: 1255 Budapest, Pf.: 75. által képviselt felperesnek az Orgován Ügyvédi Iroda; ügyintéző: dr. Orgován István ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. március 7. napján meghozott 71.P.24.564/2016/6. számú, 12. szám alatt kiegészített részítélete ellen az alperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság részíteletét ítéletnek tekinti, és a kiegészített ítéletet részben megváltoztatja, az alperes által a felperesnek fizetendő 751.000 (hétszázötvenegyezer) forint elsőfokú perköltség összegét 400.000 (négy százezer) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 (kétszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 1.600.000 (egymillió-hatszáz ezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes, a felperes és a felperes ügyvezetője tagjai voltak a ... Ingatlanberuházási Kft.-nek. A Kft. a 2001. július 11-én kelt adásvételi szerződés alapján eladta a felperesnek a ..., ... terület szám alatt található ingatlant, amelyen korábban egy 12 lakásos társasház építését kezdte meg. A ... Kft. tagjai között a tagsági viszonyral összefüggésben elszámolási vita keletkezett. Az alperes 2002. május 28-án pert indított a ... Kft. és a felperes ellen az ingatlan adásvételi szerződés semmisségének megállapítása iránt és keresetlevelében perfeljegyzés elrendelését kérte. Kérelme alapján az elsőfokú bíróság a perfeljegyzést elrendelte, amelyet a másodfokú bíróság megváltoztatott és a kérelmet elutasította. A bíróság végül jogerős ítéletével a keresetösségi jog hiányában a felperes keresetét elutasította. A felperes abból eredő kárának megtérítése iránt indított pert az alperessel szemben, hogy a perfeljegyzés elrendeléséhez való jogát visszaélészerűen gyakorolta.

Az elsőfokú bíróság 66.P.20.386/2010/38. számú ítéletével az alperest 9.683.337 forint és kamatai megfizetésére kötelezte. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla részíteletével a felperes keresetét 253.000 forint illeték és 1.005.025 forint társasházi közös költség és késedelmi kamata megfizetésére vonatkozóan elutasította. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte. A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest 8.425.312 forint és 2005. február 21-től késedelmi kamat megfizetésére kötelezte. Az alperes

fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részítéletnek tekintette, azt részben megváltoztatta és az alperes marasztalását 1.682.464 forintra és annak 2007. december 9-től számított késedelmi kamatára leszállította. Az alperes beszámítási kifogása, továbbá a perköltség és illeték tárgyában az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A végzés indokolása szerint az elsőfokú bíróság nem tisztázta az alperes beszámítási kifogásának tartalmát, ténybeli és jogi alapját és a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségének sem tett eleget.

Az új eljárásban az alperes beszámítási kifogása helyett viszontkeresetet terjesztett elő, amely szerint a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján 20.000.000 forint kártérítés megfizetésére kérte kötelezni a felperest. Kárigénye ténybeli alapjaként arra hivatkozott, hogy a 2001. január 11-i taggyűlésen nem volt meg a társaság tagjainak minősített többségű jóváhagyása arra vonatkozóan, hogy a Kft. a saját tagjával a felperessel adásvételi szerződést kössön. Kára a szám alatti társasházi lakások és üzletek értékesítésével elért bevétel 40%-a, amely az üzletrésze alapján öt megillette volna.

A felperes elévülés miatt elsődlegesen a per megszüntetését, másodlagosan érdemben a viszontkereset elutasítását kérte, azt a jogalap és összegszerűsége tekintetében egyaránt vitatta.

Az elsőfokú bíróság az alperes viszontkeresetét a Pp. 130. § (1) bekezdés i) pontja alapján hivatalból elutasította. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Ítéltábla az elsőfokú végzést hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a viszontkereset további tárgyalására és új határozat hozatalára utasította. Döntését azzal indokolta, hogy a Pp. 97. §-a és 128. §-a alapján a viszontkereset vonatkozásában beálltak a perindítás hatályai, ezt követően a viszontkereset hivatalból nem utasítható el.

Az elsőfokú bíróság kiegészített részítéletével a viszontkeresetet elutasította és az alperest a felperes javára összesen 751.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy perköltségét az alperes maga, míg a felmerült 1.200.000 forint viszontkereseti illetéket teljes személyes költségmentességére figyelemmel az állam viseli.

Részítéletének indokolása szerint a perben a jogi képviselő nem volt kötelező, a Pp. 73/A. § (1) bekezdés b) pontja értelmében az alperes jogi képviselő nélkül is tehetett joghatályos nyilatkozatot. Rámutatott, hogy az utolsó tárgyaláson viszontkeresetének pontosítására az alperes további határidőt nem kért, a Fővárosi Ítéltábla 2015. január 6-án hozott részítélete óta rendelkezésére álló idő pedig elegendő volt arra, hogy viszontkeresetét pontosítsa. Felhívásai azonban nem vezettek eredményre: az alperes nem jelölte meg, hogy a felperes mely jogszabályi előírásba ütköző, milyen magatartásával okozta kárát. Nem jelölte meg, hogy **Ó. J.** cselekményeiért a felperes felel-e, és milyen jogviszony alapján, a bíróságnak pedig nem feladata annak meghatározása, hogy a felperes igénye kivel szemben érvényesíthető. Jogalap hiányában az alperes szakértő kirendelésére vonatkozó indítványát mellőzte. Kifejtette: a károkozó folyamat részeként megjelölt cselekmények legkésőbb 2001. évben bekövetkeztek, és ehhez az időponthoz képest a 2012-ben indult perben az alperes a viszontkeresetét csak 2015-ben terjesztette elő. A hivatkozott érvénytelenségi perben az alperes kártérítési igényt nem érvényesített, ennek következtében az a perbeli követelés elévülését nem szakította meg. A tárgyalásra alkalmassága esetén ezért azt kellene megállapítani, hogy az alperes kárigénye 2006-ra elévült.

Az alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján 400.000 forint ügyvédi munkadíj, továbbá a korábbi fellebbezési eljárásokban felmerült 250.000 forint eljárási költség, valamint 101.000 forint illeték megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú részítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak viszontkeresete szerinti megváltoztatását és perköltségben való marasztalásának eltörlését kérte. Fellebbezése szerint a részítélet iratellenes és jogszabálysértő. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a részítélet kihirdetését megelőző tárgyalás jegyzőkönyvét nem küldte meg részére. Álláspontja szerint abból, hogy viszontkeresete pontosításához, **P. L.** tanú kihallgatásához, illetve ingatlanszakértő igénybevételéhez jogi segítséget kívánt igénybe venni, nyilvánvalóan következik, hogy ehhez további időre volt szüksége. Hangsúlyozta, hogy az igényét alátámasztó iratanyag az elsőfokú bíróság rendelkezésére állt. A húsz millió forint kártérítés minimum összeg, mert a 12 lakás, garázsok és üzlethelyiségek eladásából a tagi osztaléka ennél magasabb lett volna. Kifejtette: kára csak 2007-ben, az ezzel kapcsolatos törvényszéki ítélettel következett be. A jelen perben beszámítani kért, illetve a viszontkeresete alapjául szolgáló igénye ugyanaz, mint amit a 2002-ben a felperessel szemben indított perben érvényesített. A bírói úton való igényérvényesítés pedig az elévülést megszakította, ezért az elsőfokú bíróság elévüléssel kapcsolatos álláspontja téves. A ... Kft. jogutód nélküli megszűnése folytán követelésének érvényesítésére kizárólag kártérítés címen van mód. Kárigénye pedig a felperes jogellenes taggyűlési határozatain, és az ingatlan átjatszására irányuló jogellenes adásvételen alapul. Kiemelte, hogy 2011-ben még **M. Z.** volt a bejegyzett ügyvezető, az ingatlan adásvételi szerződést azonban az eladó részéről nem ő, hanem **Ó. J.** írta alá, ezáltal a szerződés érvénytelen. A sorozatos jogsértések következtében a felperes tulajdonába került a 40% üzletrészt megtestesítő ingatlanvagyon. A konkrét tagi hitel befizetések nem kerülhettek bizonyításra, mert a finanszírozás baráti alapon, zsebből történt, melyet **P. L.** tanú tudott volna bizonyítani. Kifejtette: viszontkeresetét **Ó. J.**-el szemben nem érvényesíthette, hiszen ő nem volt felperes a perben. Cselekményeiért azonban a felperes felel, mert az ügyvezető a cég képviseletében tanúsított jogsértő magatartást.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat maradéktalanul betartotta. Az alperes a tárgyaláson kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy viszontkeresete érdemben elbírálható, és az elsőfokú eljárás során tanúbizonyítási indítványa nem volt. Az elsőfokú bíróság több alkalommal kioktatta a bizonyítási teherről, ennek ellenére az alperes sem kárának bekövetkezését és összegét, sem az okozati összefüggést nem bizonyította. Alperest jogsérelem nem érte, sorozatos mulasztásai miatt az elsőfokú bíróságnak hátrányos jogkövetkezményt kellett volna alkalmaznia vele szemben. Kiemelte, hogy az alperes terhére további perköltséget megállapító kiegészítő ítélet fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett.

Az elsőfokú bíróság ugyan kizárólag az alperes viszontkeresetéről határozott, döntését követően azonban a perben nem maradt el nem bírált kereseti vagy viszontkereseti kérelem. Az elsőfokú határozat ebből következően nem részítéletnek, hanem ítéletnek minősült [Pp. 213. § (1)-(2) bekezdése].

Az elsőfokú bíróság ítéletét a Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelemben vizsgálta felül, mert annak első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdés].

A fellebbezés részben, kizárólag a perköltség tekintetében alapos.

Az alperesnek ugyan nem volt az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelme, a fellebbezésében felhozottak ugyanakkor valóságuk esetén alkalmasak lettek volna arra, hogy az Ítéltábla a Pp. 252. § (2)-(3) bekezdése alapján az ítélet érdemi felülbírálatát kizárják, ezért az Ítéltábla mindenekelőtt az alperesnek az elsőfokú bíróság eljárásával kapcsolatos kifogásait vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a Ítéltábla részítéletében foglalt utasításoknak megfelelően járt el. Az alperes a tárgyalás berekesztését megelőzően kifejezetten nem kérte a tárgyalás elhalasztását, de annak a Pp. 151. § (1) bekezdésében meghatározott előfeltételei nem is álltak fenn. Az elsőfokú bíróság részítéletét az alperes jelenlétében megtartott tárgyaláson hozta, az erről a tárgyalásról készült jegyzőkönyvet ezért a Pp. 219. § (1) bekezdésére figyelemmel nem kellett számára kézbesítenie. Az alperes távollétében tartott tárgyalások jegyzőkönyveinek, illetve idézéseinek kézbesítése pedig minden esetben szabályszerűen megtörtént. Az Ítéltábla álláspontja szerint tehát az elsőfokú bíróság az eljárás lényeges szabályait nem sértette meg.

A felperes helyesen utalt arra, hogy az elsőfokú eljárás során az alperes tanú kihallgatását nem kérte, **P. L.** kihallgatására vonatkozó indítványa a Pp. 235. § (1) bekezdésének korlátozó szabálya folytán ezért a fellebbezési eljárásban eredményesen nem volt előterjeszthető. Szakértő kirendelésére a kár mértékének bizonyítása érdekében lett volna szükség, ezért az erre vonatkozó indítványt – a viszontkereseti követelés elévülése folytán – a jogalap fennállásának hiányában az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (4) bekezdése alapján megalapozottan mellőzte. A kifejtettekre tekintettel az Ítéltábla nem látott indokot az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, és azt érdemben bírálta felül.

A felperes arra megalapozottan hivatkozott, hogy az alperes többszöri felhívás ellenére sem pontosította viszontkeresetének ténybeli és jogi alapját. Az utolsó, 2017. március 7-én tartott tárgyaláson az alperes úgy nyilatkozott, hogy a 2015. április 22-én kelt előkészítő iratában foglaltak szerint tartja fenn viszontkeresetét. Figyelemmel arra is, hogy a 71.P.20.641/2015/7-I. számú végzésével az elsőfokú bíróság a viszontkeresetben foglalt – **Ó. J.**-el szembeni – keresetkiterjesztését érdemi vizsgálat nélkül elutasította, az érdemi elbíráláshoz szükséges mértékben a felperessel szembeni viszontkereset tárgya és tartalma megállapítható volt.

Az alperes a kárát abban jelölte meg, hogy a felperes jogellenes magatartása miatt a ... Kft.-ben fennállt tulajdonrésze elértéktelenedett, mert a ... szám alatti ingatlan eladása következtében a Kft.-nek vagyona nem maradt, az ingatlanon épülő társasház albetéteinek értékesítéséből pedig haszon nem illette meg. Ebben az esetben károsodása legkésőbb az adásvételi szerződés megkötésével, 2001. július 11-én bekövetkezett. A Ptk. 360. § (1) bekezdése értelmében ebben az időpontban a kártérítés is nyomban esedékessé vált és a követelés elévülése megkezdődött [Ptk. 326. § (1) bekezdése].

A követelés elévülésének megszakítására a Ptk. 327. § (1) bekezdésében meghatározott tények alkalmasak. Ezek közül az alperes a követelés megegyezéssel való módosításának, a tartozás kötelezett részéről való elismerésének, illetve írásbeli felszólításnak a megtörténtét nem igazolta, ilyen tényre nem is hivatkozott.

Az alperes a perben 2011. április 26-án benyújtott beadványában előterjesztett ugyan a felperes követelésével szemben beszámítási kifogást, az azonban az üzletrésze arányában az ingatlan adásvételből őt illető vételárrészre vonatkozott. Az alperes vagyoni és nem vagyoni kárának megtérítése iránt viszontkeresetet is előterjesztett, ebben a vonatkozásban azonban elállása folytán az elsőfokú bíróság 2013. november 4-én a pert megszüntette, aminek következtében a perindítás jogi hatályai megszűntek.

Az alperes 2002-ben nem kárának megtérítése, hanem a ... Kft. és a felperes között létrejött adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított pert, ezért az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy ez a perindítás a kártérítési követelése elévülését nem szakította meg.

Ezt a pert ugyanakkor a kárigény érvényesítésének menthető akadályát jelentő körülménynek lehetett tekinteni, hiszen az érvénytelenség megállapítására irányuló kereset eredményessége esetén az alperesnek a megjelölt mértékű kára nem merül fel. Az alperes keresetét a Fővárosi Bíróság első fokon jogerőre emelkedett ítéletével 2007. március 20-án elutasította. Tekintettel arra, hogy az érvénytelenségi per jogerős befejezéséig az alperes kártérítési követelése esetében a Ptk. 324. § (1) bekezdése szerinti öt éves elévülési idő eltelt, az alperesnek a Ptk. 326. § (2) bekezdése szerint ettől az időponttól számított egy éven belül kellett volna követelését a bíróság előtt érvényesítenie. Az alperes viszontkeresetét jóval e határidő eltelte után, csak 2015. április 23-án terjesztette elő. Az elsőfokú bíróság ezért helyesen jutott arra a következtetésre, hogy követelése elévült, és ennek következtében az a Ptk. 325. § (1) bekezdése értelmében bírósági úton nem érvényesíthető.

Az alperes a kiegészített ítélet perköltségben marasztaló rendelkezéseit viszont részben megalapozottan támadta. Az elsőfokú bíróságnak ugyanis nem csupán a viszontkereset, hanem a felperes keresete után számított elsőfokú perköltség viseléséről is döntenie kellett ítéletében, és keresete tekintetében a felperes mintegy 17%-ban lett pernyertes. A pernyertesség-pervesztesség arányára figyelemmel a perköltség viseléséről való rendelkezés során nem a Pp. 78. § (1) bekezdésének, hanem a Pp. 81. § (1) bekezdésének szabályát kellett alkalmazni. Erre figyelemmel pedig a felperes a kiegészítő ítéletben a javára megállapított perköltség megfizetésére nem tarthatott igényt. A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a kiegészítő ítélet elleni fellebbezés hiánya az alperes abban foglalt perköltségben való marasztaló rendelkezésének megtámadását kizárja. Ítélet elleni fellebbezése ugyanis a felperes viszontkeresete szerinti marasztalására irányult, ennek következtében az külön fellebbezési kérelem nélkül is kiterjedt a perköltségben marasztaló ítéleti rendelkezésekre, köztük azokra is, amelyek a kiegészítés folytán csak utóbb váltak az ítélet részévé.

A kifejtettekre figyelemmel az Ítélet tábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta.

A fellebbezés csak olyan részben volt sikeres, amelynek a perköltség viselésére kihatása nem volt, ezért az Ítélet tábla a fellebbezési eljárásban teljes egészében pernyertes felperes ügyvédi munkadíjából álló másodfokú perköltsége megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest. Az alperes személyes költségmentességére tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján úgy rendelkezett, hogy a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Budapest, 2018. február 6.

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

dr. Csóka István s. k.
előadó
bíró

dr. Lente Sándor s. k.
bíró